

Razgovor: ministar obrane Mario Banožić

Bit ću razuman i realan ministar, blizak ljudima na terenu i njihovim potrebama

Prošli tjedan u Zagrebu je upričena službena primopredaja dužnosti između novoimenovanog ministra obrane Marija Banožića i državnog tajnika Tomislava Ivića. Novoimenovanog ministra obrane, državni tajnik upoznao je s aktivnostima i stanjem u Ministarstvu obrane te mu zaželio uspjeh na novoj dužnosti, a ministar Banožić zahvalio je bivšem ministru obrane Damiru Krstičeviću na svemu što je učinio za Ministarstvo obrane i Hrvatsku vojsku. Za današnji broj Vinkovačkog lista razgovarali smo upravo s novim ministrom obrane, našim sugrađaninom, Marijom Banožićem.

• **Može se reći da sada već imate iskustva u ovakvim poslovima jer prije imenovanja na dužnost ministra obrane obnašali ste dužnost ministra državne imovine. Koliko vas je taj period vaše karijere pripremio na ono što vas sada očekuje?**

Uvjeren sam da je moje dosadašnje radno iskustvo korisno u ovom poslu i veselim se toj promjeni. Svjestan sam odgovornosti, ali i počašćen što sam preuzeo dužnost ministra obrane. Moram naglasiti da sam ekonomist i čovjek koji promišlja o nacionalnim vrijednostima i ciljevima. Sustav vojske uvijek sam gledao kao rad, red i disciplinu. Pandemija Covid-19 i potres u Zagrebu teško su pogodile cjelokupno gospodarstvo, a to se odrazilo i na obrambeni proračun, koji je umanjen za 530 milijuna kuna. Tako da Proračun Ministarstva obrane za ovu godinu iznosi 4,5 milijarde kuna. Kada se gleda ulaganje u obranu i Hrvatsku vojsku

onda je podatak da se obrambeni proračun za vrijeme Vlade koja je bila od 2012. do 2015. godine smanjio za 787 milijuna kuna kumulativno – uzimajući referentnu godinu 2011. U mandatu naše prošle Vlade, odnosno od 2016. do 2020 godine obrambeni proračun je rastao za 445 milijuna kuna kumulativno – uzimajući referentnu godinu 2016. Ovo će biti izazovno razdoblje, posebno s ekonomske strane jer je riječ o više projekata koji su važni za Hrvatsku vojsku odnosno obrambeni sustav. Prvi korak je izrada novog Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga kojim ćemo nastojati obuhvatiti sve ono što ranije nije napravljeno po pitanju opremanja i razvoja Hrvatske vojske.

• **Ministarstvo državne imovine više ne postoji kao samostalno, no koliko je ono bilo važno u svom radu, naročito za Slavoniju gdje je gradovima i općinama poklonjen velik broj nekretnina, a koje su vrlo često bile i preduvjet za uspješno sudjelovanje u EU fondovima i hoće li se ta praksa nastaviti?**

Drago mi je što se Ministarstvo državne imovine nije ugasilo i što nije postalo agencija ili ured, već se pripojilo dosadašnjem Ministarstvu graditeljstva. Tamo je puno toga napravljeno, od donošenja Zakona o neprocijenjenom građevinskom zemljištu i Strategije upravljanja državnom imovinom za razdoblje 2019.-2025., intenzivirana je suradnja s jedinicama lokalne samouprave, unaprijeđeno je korporativno upravljanje u pogledu praćenja poslovanja društava u državnom vlasništvu, evidencija

imovine je obuhvatnija i kvalitetnija iz dana u dan. Nažalost pogodila nas je korona kriza i potres, ali i tu smo donijeli mjere koje su pomogle građanima, kao što su Odluke o odgodi plaćanja zakupnina, Odluka o financiranju najamnina za stambeno zbrinjavanje građana čije su nekretnine stradale u potresu. Kada govorimo o aktivaciji državne imovine, s raspisivanjem i objavljivanjem natječaja i međunarodnih natječaja nismo stali ni za vrijeme korona krize jer je svrha bila upravo ta da kada ona završi za određeni projekt već imamo potencijalne investitore. Uvjeren sam da će ministar Horvat nastaviti s raspisivanjem natječaja i s aktiviranjem državne imovine jer je to na korist državnog proračuna.

• **Ministarstvo obrane važno je i veliko ministarstvo, mnogi ga zovu "država u državi", osjećate li se spremno uhvatiti se u koštac sa svim problemima kojih će neizbježno biti i koji su prvi koraci koje planirate poduzeti?**

Svjestan sam što donosi funkcija ministra obrane i spreman sam na nju. Prioritet je nastavak jačanja Hrvatske vojske. Obučeni, motivirani i obrazovani hrvatski vojnici prožeti domoljubljem najveća su snaga i temelj daljnjeg razvoja Hrvatske vojske. Zato ćemo, kao i u mandatu naše prošle Vlade, fokus rada usmjeriti na ulaganje u ljude, odnosno vojnike, dočasnike i časnike. Nastavit ćemo s poboljšanjem smještajnih i radnih uvjeta u vojarnama diljem Hrvatske. Završit ćemo započete infrastrukturne projekte od Hrvatskog vojnog učilišta Dr. Franjo Tuđman,

vojarni "204. brigade Hrvatske vojske" u Vukovaru, gdje nas u studenome očekuje razmjestaž preostalog dijela inženjerijske bojne iz Vinkovaca. Ova Vlada je pred sam kraj mandata usvojila Prijedlog Zakon o osnivanju Sveučilišta obrane i sigurnosti. U skoro vrijeme taj ćemo Zakon sukladno zakonodavnoj proceduri donijeti i vrlo brzo stvoriti sve potrebne preduvjete za ustrojavanje Sveučilišta. U narednom razdoblju, kao što sam već spomenuo, očekuje nas i donošenje novog Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga kojim ćemo definirati daljnji smjer razvoja Hrvatske vojske u idućem desetogodišnjem razdoblju.

• **Prilikom preuzimanja dužnosti ministra obrane najavili ste da nastavljate s opremanjem i modernizacijom Hrvatske vojske, te da vas u prvih šest mjeseci očekuje završetak započelih kapitalnih infrastrukturnih projekata. Što to konkretno znači, odnosno u kojem će smjeru ići modernizacija vojske i o kojim se projektima radi?**

Da, nastavljam s modernizacijom i opremanjem Hrvatske vojske. To znači, da ćemo nastaviti sa započetim projektima. Kao što znate u rujnu nas očekuju ponude za višenamjenski borbeni avion. Stav Vlade je

već od prije poznat. Hrvatskoj je potrebno borbena zrakoplovstvo. Međutim svjesni smo gospodarske situacije i moramo voditi računa o financijama i trenutnim prioritetima. Opremanje s četiri helikoptera Black Hawk planirano je tijekom 2022. godine stoga nas u ovom predstojećem razdoblju očekuje priprema infrastrukture te obuka pilota i tehničara. Također, nastavljamo opremanje obalnim ophodnim brodovima za potrebe Obalne straže odnosno Hrvatske ratne mornarice. Što se tiče Hrvatske kopnene vojske tu je svakako prioritet da završimo projekt opremanja borbeno oklopnih vozila Patria. Također pred nama je projekt opremanja američkim borbenim vozilima Bradley.

• **Damir Krstičević odstupio je nakon tragične pogibije mladih vojnika, mislite li da su takvi nesretni slučajevi isključiva odgovornost ministra ili nešto na što se jednostavno ne može utjecati?**

Izvanredni događaji u Hrvatskoj vojsci nisu i ne mogu biti isključiva odgovornost ministra. Svaki nesretni slučaj, posebno onaj koji uključuje smrtne ishode, teške ozlijede ili veliku materijalnu štetu uvijek dobiva posebnu pozornost svih ključnih osoba u sustavu obrane. Osobno, smatram da ministar obrane mora biti spreman prihvatiti i dio svoje odgovornosti. Riječ je o političkoj i moralnoj odgovornosti, kao što ju je na sebe preuzeo i ministar Krstičević u slučaju stradavanja pilota. Također smatram da je u svakoj nesreći broj ljudi koji su odgovorni za izvanredne događaje širi. Uvjerio sam se da takav stav dijele i svi moji suradnici na najvišim upravljačkim i zapovjednim pozicijama u obrambenom sustavu. Vojnički poziv je izazovniji, teži, zahtjevniji pa i opasniji od određenih civilnih poslova. Sama činjenica da

vojnici opslužuju složena i potencijalno opasna sredstva, često pod stresom, zahtjeva vrhunsku obuku, uvježbavanje i dužnu pažnju. Ponekad ni to nije dovoljno da se izbjegnu nesreće. Svaki izvanredni događaj u Hrvatskoj vojsci istražuje se temeljito. I u slučajevima kada se ustanovi da se radi o nesretnom spletu okolnosti ili tehničkoj neispravnosti, obično se i tada, negdje u pozadini, krije ljudski faktor. To može biti nedovoljna pažnja u procesu proizvodnje određenog borbenog sustava, nedovoljna preciznost u održavanju sustava, pogreške u obuci i pripremi pojedinaca za upravljanje takvim sustavima, pa sve do odgovornosti pojedinca kroz krive procjene,

Foto: MORH/J.Kopli

neoprez, nemar ili preveliko oslanjanje na rutinu. Niti jedan izvanredni događaj ne smije se prihvatiti kao pojava na koju se ne može utjecati. Svaki događaj, nakon istrage i analize, mora poslužiti za poboljšavanje sustava kroz sustav naučenih lekcija. Analiza izvanrednog događaja nam može ukazati na pogreške u sustavu obuke, procedurama održavanja, moguće nedostatke kod selekcije ljudi i pripreme za pojedinu zadaću. Iz svakog tog uočenog detalja treba proizaći neka mjera kojom se neispravnosti i pogreške mogu ukloniti s ciljem izbjegavanja nesreća u budućnosti ili smanjivanja vjerojatnosti njihovog nastajanja.

• **Ministar Krstičević konstantno je bio na udaru medija i oporbe, ali s druge strane omiljen među vojnicima, kojima je vratio brojne beneficije i podigao životni standard. Moramo vas pitati, kakav vi ministar planirate biti, birokratski strog i precizan ili pak blizak ljudima na terenu i njihovim potrebama?**

Bit ću razuman i realan ministar, blizak ljudima na terenu i njihovim potrebama.

• **Odlaskom bivšeg ministra stali su i pregovori oko posla kupnje aviona za potrebe Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. Kakvi su vaši planovi po tom pitanju i imate li već neke ideje?**

Postoji Međuresorno Vladino povjerenstvo za nabavu višenamjenskog borbenog aviona koje je nakon analize uputilo zahtjev za dostavom ponuda Sjedinjenim Američkim Državama za

F-16 i Švedskoj za JAS Gripen, a za rabljene avione Francuskoj za Rafale, Italiji za Eurofighter, te za F-16 Norveškoj, Grčkoj i Izraelu. Ponude se očekuju u rujnu ove godine.

• **Hrvatska vojska danas je puno otvorenija i bliža građanima, vojnici sudjeluju u rješavanju određenih problema u civilnom sektoru, a redovno sudjeluju i otklanjanju posljedica velikih prirodnih katastrofa. Vidite li vojsku kao još otvoreniju prema civilnom društvu ili pak mislite da te granice vojnog i civilnog ipak treba biti jasnija?**

Kada govorimo o zadaćama pomoći civilnim institucijama i stanovništvu onda moram naglasiti kako je Hrvatska vojska kao dio Sustava domovinske sigurnosti puno puta pokazala kako je uvijek spremna pomoći našem narodu u nevolji. Vidjeli smo to puno puta tijekom poplava, tijekom potresa u Zagrebu u ožujku ove godine, kao i svake godine tijekom protupožarne sezone te je to ustavna zadaća i misija Hrvatske vojske. Zato ću kao ministar obrane inzistirati da obuka, kao i opremanje i modernizacija, što je više moguće budu i u funkciji te misije Hrvatske vojske - pomoći civilnim institucijama i stanovništvu.

• **Uskoro ćemo obilježiti 25. obljetnicu vojno - redarstvene operacije „Oluja“ kojom je Hrvatska oslobodila najveći dio okupiranog teritorija. Obljetnica će se održati po posebnim epidemiološkim mjerama. Kako će to ove godine izgledati?**

U organizaciji obilježavanja 25. Obljetnice Oluje, osim Ministarstva obrane, sudjeluju i Ministarstvo hrvatskih branitelja i Ministarstvo unutarnjih poslova. Kapaciteti dozvoljenog broja uzvanika na obilježavanju na platoima Kninske tvrđave, kod spomenika hrvatske pobjede „OLUJA 95“ kao i na Sv. misi bit će određen sukladno naputcima Nacionalnog stožera civilne zaštite RH. Održali smo niz sastanaka kako bi stvorili preduvjete da u ovoj situaciji u kojoj smo suočeni s koronavirusom organiziramo ovogodišnju svečanost, dostojanstveno i u najboljem mogućem redu uz zaštitu zdravlja svih ljudi koji će sudjelovati. Izradili smo i video poruku koja će se prikazivati na televizijama. Time želimo poslati pozitivnu poruku prema svima onima koji će ostati ispred svojih malih ekrana kako bi pratili cijelu svečanost. Nastojat ćemo implementirati program kakav je bio proteklih godina. To podrazumijeva da će dio aktivnosti biti 4. i 5. kolovoza uz naravno, smanjeni broj sudionika. Tražili smo preporuke Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i one govore o limitiranju broja ljudi na područjima koja su predviđena za aktivnost: Trgu, platou na kninskoj tvrđavi i u crkvi. U skladu s tim aktivnostima, imamo sastanke i pokušavamo implementirati te preporuke u provedbu programa. Na kninskoj tvrđavi prilikom podizanja zastave uvijek je bilo oko 300 ljudi. Danas su preporuke da će na tvrđavi biti samo sudionici koji su uključeni u svečanost podizanja državne zastave, moderator i solistica koja izvodi himnu. Svi ostali uzvanici su na Trgu Dr. Ante Starčević u Kninu i preko video - zida gledaju dio svečanost koja se odvija na najvišem platou. Na Trgu postoje određeni limiti i mi ćemo još u skladu s tim limitima organizirati svečanost. Svi koji budu na trgu, imaju svoje obilježeno mjesto kako bismo što lakše i što kvalitetnije proveli te mjere.